

ДІЛО

<p>Виходить що-дня рано крім понеділків.</p> <p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Район 18, 8. пом.</p> <p>Конт. рах. ш. № 28.728.</p> <p>Адреса тел. „Діло—Львів“.</p> <p>Число телефону 251.</p> <p>Рукописи редакції не повертає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА</p> <p>в Австро-Угорщині:</p> <p>місячно . . . . . 3.00 К.</p> <p>чвертьрічно . . . . . 10—</p> <p>піврічно . . . . . 20—</p> <p>річно . . . . . 40—</p> <p>у Львові (без доставки):</p> <p>місячно . . . . . 2— К.</p> <p>чвертьрічно . . . . . 9—</p> <p>піврічно . . . . . 18—</p> <p>річно . . . . . 36—</p> <p>в Німеччині:</p> <p>місячно . . . . . 30— М.</p> <p>піврічно . . . . . 60—</p> <p>За зміну адреси платити по 50 г.</p>	<p>Ціна оголошень:</p> <p>Стрічка петля, двошпальтова 48, в надісланих 48, в оповістках 80 г, в редакційній часті 1 К. Пейзажні і інші зображення і заручки 1.50. Некваліфікована стрічка 1 К.</p> <p>Сталого оголошення за окремими умовами.</p> <p>Одні приклади коштів у Львові 12 г. на провінції 16 г.</p>
--	---	--

Видас: Видавничча Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Євониль Панейко.

До українського народу Галицької землі!

В тяжкій воєнній хвилі звертаємося до Тебе, Український Народе! Вже четвертий рік шаліє страшна воєнна буря на Твоїй землі і не видно її кінця. Кілька разів пересувала ся тут бовва лівія, полишаючи по собі руїну і згарища, розриваючи і розкидаючи по далеких, чужих сторонах найближшу рідню.

Не счислити і не списати Твоїх страшних тернів, Український Народе, які мусів Ти пережити в трьох останніх роках від своїх і від чужих. Талергофн, Іманд, Вольсфберги, примусове скитальство по чужих неаривітних кутах з одної, а російські етапи і тюрми та далека Сибір з другої сторони — остануть на все в Твоїй пам'яті. Тисячі і тисячі жертв, що невinnie і без суду айшли зі світа, в доказом Твого мучеництва і будуть гріаною пересторогою для Твоїх грядучих поколінь, щоби стреміти до власної політичної будівлі, бо тільки „в своїй хаті своя правда і сила і воля!“

З иншим почутем ішов Ти, Український Народе, в нинішню світову війну. Ти вірив, що привесе вона Тобі визволення з чужого панованя, що Ти не тільки тут в австрійській Україні станеш паном своєї долі, але ще подаш помічну руку Землякам на російській Україні і допоможеш їм скинути російське ярмо. В тій цілі добровільно вислав Ти до б'ю Українських Січових Стрільців, що в боротьбі з нашим історичним противником зі Сходу вкрили ся безсмертною славою, даючи доказ невмиручости наших змагань до державної самостійности.

Та хоч сі Твої надії не сповнили ся, одначе довело ся Тобі дожити в сій війні шасливої хвилі: початків української державної організації на повеленій доси російській Україні. Самостійно, стихійно, без ніякої помочи чужих держав і постановних чинників, без голосних актів і патентів, тільки силою відродженої національної свідомости творить ся в золотоверхім Києві на руїнах російського царівму український державний організм, що дасть волю і землю та спримогу повного розвитку мільонам Твоїх Братів.

Се благодотворне сонце волі, що зйшло над Дніпром, нехай загреє і Тебе, Український Народе Галицької землі, до нової боротьби за свої права. Ти дав австрійській державі все, що могла від Тебе взяти, дав безперірваня більше як котрий небудь инший наріз держави, Ти своєю кровю зрошував далекі побовища на всіх фронтах і клав свої кости в чужу землю, Ти доси хрест воєнний відчуваеш болючіше як хто небудь инший, — Ти маєш право жадати від неї, щоби і вона супроти Тебе сповнила свої обовязки.

По трьох роках розлуки анайшли ся ми, галицькі Українці, знов разом і знов спільно можемо працювати в нинішню переломову хвилю. А праці багато!

Австрійська держава не сповнила доси Твоїх національно-політичних, культурних і господарських домагань. Державна управа в українській часті Галичини спочиває даліше в чужих руках, Твоя школа даліше в армі, воєнні центральні і господарські уряди, обважені чужинцями, не дають Тобі своєї помічної руки. На Твоїй праїдній землі в сій державі і доси панує Твій історичний противник з Заходу.

Твої безмежні жертви, Український Народе, які повіс Ти для ратования австрійської держави, не сміють пропасти даром. В хвилі, коли цілий воюючий світ луає домаганем самостійности і самоозначеня повелених народів, коли ріжномовна Австрія стоїть в передодні основної конституційної перебудови, мусиш і Ти, Український Народе Галицької землі, піднести громочий голос з домаганем перебудови Австро-Угорщини на національно-територіяльній основі й утвореня з усіх українських земель Габсбургської монархії окремої автономної української провінції, в якій Ти міг би свобідно будувати основу своєї державности.

До здійсненя сего ключа треба Твоєї зорганізованой сили. Воєнне лихолітє розбило або припинило діяльність Твоїх організацій, передовсім політичних. Нині з уступленем російських війск надійшла для Тебе пора і спримога вести даліше припинену роботу в цілій майже Східній Галичині. Мало в тесер робітників, щоби на Твоїй ниві, Український Народе, могли стати до праці, бо більшу часть одиниць, діяльних в громадянськїм житю, покликано під оруже, инші ж живуть в російській неволі. Там більше на всіх наших свідомих одиницях, головно з поміж інтелігенції, лежить під сю історичну хвилю великий національний обовязок доложити всіх сил, щоби во можновати як найскорше усунути застїй в нашій організаційній праці.

В тій цілі Народний Комітет звертаєть ся отсе до всіх Твоїх свідомих громадян, Український Народе, з горячим зазивом дати почин до відновленя та укріпленя українського громадянського житя, в першій мірі до відновленя і оживленя нашої політичної організації у всіх увільнених нині повітах.

Велика хвиля вимагає, щоби в кожній повіті існувала і правильно працювала наша політична повітова організація, яка стояла би в безпосередних постійних зносинах з Народним Комітетом. Є се конечно потрібне з огляду на свіділаня з нашими найвищими політичними чинниками, з огляду на пеширюване і скріплюване української національної свідомости і сили в широкїх народних масах, з огляду на інформованя місцевих війскових і політичних властей про загальні і місцеві народні потреби, з огляду на потрібну оборону признаних уже прав цілої нації і її членів.

До переведеня великої під сю пору задачі — агуртованя всіх Твоїх політичних сил, Український Народе, треба також грошевих засобів. Ти нераз дав доказ, що вмів дати свою лепту на народній цілі, тому віримо, що наш нинішний поклик до масового, зорганізованого складаня жертв на „Народний Фонд“ не прогомонить безслідно, і Ти, Український Народе, підпреш також грошевыми жертвами нашу діяльність в нинішній великий час.

Кличемо: До праці, до організації, до поширюваня, скріплюваня та виявлюваня нашої національної свідомости й сили, — щоби приблизити ту хвилю, коли Ти, Український Народе, скинувши з себе чуже панованє, „глянеш як хозяїн домовтий по своїй хаті і по своїм долі!“

Львів, 28. вересня 1917.

За Народний Комітет:

Д-р Кость Левницький,
голова.

Д-р Степан Баран,
секретар.

З У. Ц. Ради.

Виникнено знов президентам Українського Генерального Секретаріату. — Дорошенко губернатором Чернигова.

Пресове Бюро УПР. доносить з Стокгольму:

Реконструкція Укр. Ген. Секретаріату переслана дефінітивно. Винниченко (с.д.) обняв знов президію і внутрішні справи, Барановський

фінанси, торговлю і промисл, Стешенко (с.д.) просвіту, Шевченко Більський (с.р.) рільництво, його заступником є Маргос (с.д.), Шульгин (соц. федераліст) національні справи, Зарубін (рос. с.р.) публічні роботи, Рафес (жид. с.д.) контролю.

Попередній президент Генерального Секретаріату Дмитро Дорошенко (б. ген. губернатор Галичини й Буковини) іменованій губернатором Чернигова.

За цілість України.

Пресове бюро У. П. Р. доносить в Стокгольму:

На засіданні Української Центральної Ради заступники губерній: харківської, херсонської, катеринославської, таврійської і інших підписали урочистий протест проти відмови тимчасового правительства, щоби агадани українські провінції були безпроблемно прилучені до автономної України. Всі українські дневники приносять безліч протестів з того ж самого приводу.

ВІДОМЛЕНЕ Ц. І. К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 28. вересня.

На тирольським фронті місцями збільше на боєва діяльність. Впрочім не було важних подій.

ВІДОМЛЕНЕ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 27 вересня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІНИ.

Група військ бав. наст. прест. Рупрехта: На поли битви у Фляндрії від полудня зростала огневá боротьба. Під час вечера ураганний огонь був спрямований на область на схід від Іперн. Там рушили Англіїці до сильних наступів на північний схід від Фреценберґ і на шляху до Менін. На обох полях відперто їх огнем і боротьбою з блязюка. На шляху Уреґа Кайен-Десіє неприятели сидять ще в кількох вирвах нашої фронтової лінії. На побережжя діяльність артилерії вечером оживила ся. Також в кількох відтинках фронту в Арґезі хвилями зростає.

Група військ німецького наступника престолу: Над Еноєю і в Шампанії мрак і місцями дощі протягом дня ограничували боєву діяльність. Вечером вона збільшилася. В кількох місцях були успішні наші збли. Під Верденом по полудни гарматна боротьба зростає в силу.

В успішних боротьбах летунів в останніх днях поручник Бертольд вістрілює 25 в черги противника, четар Вістґор 22, а четар Більов 21. Поручник Вальдґавен струтив вчора літак і 2 балюни на приррні.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІНИ.

Тільки в деяких місцях між Балтійським і Чорним морем поспільна огневá діяльність зросла понад звичайну міру.

Фронт македонський: Сутички стеж в долині рік Скумби і Струми. Сильний огонь тільки в кітловині Монастира і на південний захід від озера Дойран.

Затоплено.

БЕРЛІН. (Ткб.) В каналі Ле Манш і на північній морі наші підводні лодки знов затопили 4 пароплави, два вітрильнички й одно рибацьке судно.

Державна Рада.

Телеграма в. г. Кореспондентівського Бюро.

Відень, 28. вересня 1917.

Протягом дальшого читання фінансових предложень пос. Шрайтер (нім. нац.) виявив супроти домагань Чехів, що чеські Німці є готові перешкодити всякими средствами тому, щоби впаковано їх разом з Чехами до чеської держави. Хочемо — казав — бути вільними панями на вільній землі німецьких Чех і будемо ними. Але права самоозначення не бажаємо з чужих рук, а вже цілком не з ворожих рук. Хочемо його від держави. Ті вільні Чехи повстануть чи з поміччю чи без поміччю австрійських правительств, тому що розв'яз народів пре до того, а чеські Німці виберуть те собі.

П. Седляк обговорював заяву президента міністрів і сказав: На правно-державну заяву з 30 мая президент міністрів мав тільки відповіди, що удержується в силі дуалізм. Цілком виразно признає ся, що по війні мусити ме узискати значне право самоозначення в-тх народів, а також в німецькій нозі є про те мова. Наш президент міністрів не анайшов жадного подбного слова в своїх выводах. Обговорюючи господарську програму бесідник зазначив, що під оглядом господарським цілком так але з нами не є, як загалом те представляється. Доказує те найліпше розвій рідничого промислу.

П. Гартель сказав, що військові підприємця або підприємця кермовані військами не все в бажаний спосіб оглядають ся на фінансове положення держави. Ганив склад т. зв. військових комісій зажалені і повторив жадане, щоби людий спосібних до служби в глибині краю, по можності ужито в рідних сторонах або близько них, що було би дуже важко головню для промисловців і купців. Обговорював справу зосмотреня інвалідів і овіки над родинами оставшими по тих, що згинули на війні. Угугув підмоги для родин прогнаних з неприятельських країв, яких кормителів задержано там як цивільних бранців.

П. Каліна заявляє, що чеські радикали не є противниками німецького народу, але бажують свободи. Поліційний зарядження не здержують Чехів від стремління до свободи, незалежності і братерства всіх народів. Крамарж, Рашін і інші переслідувані не лаяють ся погроз.

Пос Вагнер згоджується з програмою правительства і каже, що найважнішим завданем палати є дбати про зроблене початку мирових переговорів.

П. Домес протестує іменем соціальных демократів проти обидливих слів, яких ужив вчора п. Вольф про особу Фридриха Адлера. Бесідник підносить ряд скарг в справі закона про воєнні чинитьби і обговорює долю робітників при війку.

П. Грін обговорює господарку воєнного господарства, звертається ся проти монополю „Геос“, в наслідок чого овочі в містах такі дорогі.

П. Дегастері обговорює практики адміністративних властей в областях замешканих Італійцями.

П. Гофер витає господарську програму

гріваючи їх до бою за вітчину проти „Германців“, котрі хотять закріпостити Росію і привертнути царя.

В реставраціях, казарних повно офіцерів і салдатів при однім столі, а все „товариші“. Салаати не здоровлять ні на уличі ні в реставраціях офіцерів. Настрій не щирий, вимушений. Офіцери з боями „товариші“, але по їх дивак видко жаль за добримі царськими часами. Найбільше галасу робить всюди Корниловці — „баталіони смерті“ з виданками трупячої голови на рамени. Всі вони з бутими театральними мінами ходили, співаючи по місті.

Попрі сей галас і крик салдацтва видко на улици тут і там сумирні застрашені лиця цивільного населеня, що пильно слідяло величезні напливаючі сили рїжної категорії російських військ тай наслукувало що раз близькі стріли артилерії та машиневих крисів. Всіх обгортив панїчний страх, щоби їх не-ностягла доля Калуша, бо самі чули на власні вуза від салдатів і офіцерів, що в Калуші діяли ся страшні річи. М ж російським війском видко було на кождім кроці якусь непевну тривогу — мерзавий настрій, особливо по побіді австрійського літака, що з'явив ся над Станиславопом в ясний день, сміло кинув ся на російські літаки, скинув одного і мимо шаленої стрільничої гармат і машиневих крисів безпечно неушкоджений відлетів в сторону своїх позицій. Все, мѣ жило в Станиславові, пильно слідало сю назвичайно цікаву вєздушчу боротьбу великих воєнних птаців.

Серед таких вражіннє вїхвали ми в Станиславова до Черновець Іванів воєнний естапелім поїздом 2 анн. В Коломиї мусїли чекати до поїзу до Черновець від рана до вечера,

правительства і каже, що було вже девять о бітниць, тепер час на діла.

П. Погачнік обговорюючи програму правительства заявляє, що є проби поділу на округи. Бесідник дивується ся, що в Палаті є посли, які домаганя мира лухать з плянами доби-чі, дякує цареві, що перший з кермованих голов зазначив волю до мира.

На тім наради перервано. Президент веде до відома Палати, що цар прийма чолобитню Палати послану йому 25. с. м. з сердечною подякою до відома.

Серед внесень є внесене п. Зайца в справі внесення карн смерті і п. Наймана в справі установлення комісії для пошираня мира.

Інтерпеліяції внесли між ин. п. Врубель в справі апровізації хшан вського повіту, п. Окуневський в справі української народної школи в Городені, пп. Дашинський, ки Любомирський, Вітос, Зеленецький і Гломбінський в справі тайного розпорядження міністерства війни про преображенє відділів робітничих загальної ополченя на будіельні сотні армії над Сочєю, причім жовніри німецької народности не мають бути — по можності — приділювані до тих сотень, п. Птась в справі гозділу цукру в Лманівським повіті, п. Ласоцький в справі реґабілітації одного священника невинно засудженого за державну зраду, д р Матак вич в справі зосмотреня урльопованих 51 і 52 літних неспосібних до зарбкованя військових осіб і їх родин, п. Вітос в справі продовженя рієчничих відлусток і відложєня покликаня асентерованих при останнім переґляді.

Слідуюче засіданє Палати відбудеть ся в второк о 11. годині перед полуднем з тим самим дневним порядком.

З Росії.

Евануцїя Петроґраду

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) З Петроґраду доносять, що в часі від 14. до 20. с. м. около 50.000 осіб виїхало зі столиці.

Завданя демократичної конференції.

ПЕТРОґРАД. (П. Т. А.) Ізза недалеких зборів демократичної конференції орган петроґрадської Ради робітників і жовніврів Ізв'їтів вичисляє які витана має конференція подолити: по перше докладне уст-яченє середничих і способів широго спвідлєння правительственной власти з демократичними союзами, по друге установленє форми правління до часу конституанти, по третє рішенє про склад і політику правительственной власти.

Присуд в справі Лайнвебера.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Нині проголошено присуд в справі Лайнвебера. Засуджено: статського у правитеня Лайнвебера на 12 літ, офіціяла на 10 старшого офіціяла Матіяєка на 6, старшого офіціяла Шутку на 5 літ, офіціяла Райза на 6 місяців, управителя Геймінґера на 6 місяців тяжкої вязниці ст. управителя Макар'юса і однорчного добровольця Муху на 6 місяців вяз-

отже хоч як помучені пішли до міста, щоби троха віддихнути свіжим воздухом та оглянути вголицю Покутя, куда тягли нас милі спомини давних заславив хвиля молодечого життя. Дворець брудний, обдрананий — аулиця від залізничі до міста і діле місто повне бруду, сміття, домія порезавлювані, по дорозі бачили ми обдрананий дім лікаря д-ра Вол. Кобринського, без вікон, дверей. З цікавості зайшли до середини: страшний вид, у в їх комнатах на паркетах купи людських відходів, смрад неможливей. Ми завернули. Те саме в місті, де вже 13 місяців господарять Москалі.

В місті і по улици те саме, що в Станиславові: великі салдацські мітинги. З підвищення з жаром промовляють молоді вправорщники і поручики та салдати. Чуті далеко захвики проти „Германця, що все затрїв, кілий світ, з навіть хоче душі наші затрїти“ і т. д. Салдати смирно стоять, не видко западу, між салдатуми на тему дальшої війни горячі спєри, чуті гелоси: Ми хочемо мира.

Вечером виїзали ми до Черновець. Сумний вид представляв ся нам. Селя поруйновані, замість сіл видко зґарища, покриті буйним буряном, великі полоси плодотворної землі від Коломиї аж до Черновець не зорані, не засіяні, зарослі буряном, а тут і там видко на вагоні в дали одну або дві жінки, що щось роблять, а там десь далеко знов кїнь або херова насеть ся, не видко ланів кукурудзів, пшениці та иншого збіжжя, ціла природа якась сумна.

Ізале з нами сила війська. Питасмо, чому не засіяла військова управа такої гарної, плодотворної землі. На се вчули ми сьєва: „На що? Щоби війна довше вела се? Ми дома на зем-

3 Калуша до Чернівців.

Підчас російської оєванни і відвороту в липни 1917.

II.

Ранком приїхали ми до Станиславова, силь но знищеного особливо від Калуша й Богородчан. Місто, колідь гарне, тепер розвалене, вікна повнїбвані, а мури каменїць навіть в самім місті на пів розвалєні. Тут задержали ся ми два дні, щоби випочати, постарати ся о гроші, біле, убане. Сих два гостиди ми між родиною і знакомими українськими родинами, де пізнали ми звкордонні українські учительки, котрі по революції провадили захоронки і школи, пізнали Українців офіцерів, людий ідейних, дізнали ся про нові порядки на Україні, — що се, що ми читали в наших часовїсах, дійсна правда, що на Україні є своє українське правительство, котрого душею і керманячем М. Грушевський. Се все звеселило душі наші, та казало забувати пережиті гіркі звилі.

В місті по вулицях величезний рух, вес час переходили, співаючи, свіжі війська в рїжних напрямках: на Калуш, Галич, Богородчани. По всіх вулицях, площах стояли гурти салдатів, се салдацські мітинги. Агітатори Керенського і рїжних комітетів заґривали до боротьби на жите і смерть з „Германцями“, роздавали безліч відозв, щоби піднести воєнний настрій у салдатів, котрі ані рух не хотіли бити ся. Снували ся по хмури, сумні по уликах. Оповідали нам, що сам Керенський перед наступом на Калуш і Галич був в Станиславові, Богородчанах і під Галиччячя і промавляв цілжими днями до салдатів, за-

ниці. Чотирох обжидованих кару вже відбуло, перебуваючи у слідчій в'язниці. Шаражі військо вих урядників і відзначених підсудним відобра но. Забрані грошеві дарунки пропадають в ко ристь державного скарбу. Оборонні згоди були важелі неважності.

Підвисшене ціни сїна і соломи.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Розпоряджене Уряду вижи вленя, яке завтра появиць ся, підвисшує ціну закупна сїна і содоми з огляду на некорисні результати зборів.

Звідомлене українського генерал-губернатора Галичини і Буковини.

в обороні населеня перед насильствами російських війск.

Відень, 26. вересня 1917.

(Ф. К.) „Новое Время“ з 23. н. ст. серпня повідомляє:

На засіданню Тимчасового Правительства 20. н. ст. серпня краєвий комісар Галичини і Буковини Дмитро Дорошенко подав звідомлене з діяльності російської цивільної власти в сих краях в часі існуваня в них комісаряту.

Великі труднощі справили комісарятови розпущеність салдатської маси й її відношене до місцевого населеня. Боротьба з ріжного рода насильствами над населенем була дуже утруднена навіть при помочи війскових організацій. Реквізиції й примусові роботи сильно обтяжували населеня. Управити се питане було невичайно трудно.

Насильства, яких допускали ся окремі війскові відділи підчас офензиви, зруйноване краю підчас відвороту, ексцеси дезертирів підірвали прихильність і довіре місцевого населеня до комісаряту.

В кінци Дорошенко зазначив, що трагічне положенне населеня в Галичині й Буковині треба конче мати на увазі на випадок, коли би вдатний наступ привів нас знов в посідане сих країв. Охоронне й осторожне відношене до населеня диктують нам і принцип гуманности і стратегічний рахунок.

Тимчасове Правительство висловило повне одобренне політики, яку від краєвий комісар Дорошенко в окупованім краю.

Кадети уступають

з тимчасового правительства.

КОПЕНГАГЕН (Ткб.) З Петрограду доно сять, що міністер просвіти Карташев просив тимчасове правительство про увільненне його в уряду з приводу, що переважуючий вплив соціалістів в правительстві виключає всяку мож ливість утворення коаліційного кабінету. Се рішене Карташева мало зробити глибоке враженне.

вди і половини того, що звичайно, для кого вясно сїяти, для Германца і Мадяра?!

Серед такої балаканки в салдатами і офі цирами заїхали ми вночі до Черновців. Довго набукали ся, заки зайшли в готель Брістоль. Та тут довідали ся від салдатів, які замість вортіра робили службу, що в готели нема місця, а далше, що на замешкане в готели треба дозволу від війскових власти. Один з салдатів, зачувши від нас українську мову, став для нас дуже вчливей, прошив нас відпочати в великій готелевім передсїнку, подав крісла і своїми дуже дотепними оповіданнями про революцію, Керенського, близький мир займав нас аж до рана.

Від сего інтелігентного салдата дізнали ся ми, що проти генерального губернатора окупованої Галичини і Буковини Дмитра До ошенка і в загалі проти української адміністрації веде російський війсковий штаб боротьбу та що губернатором має стати князь Долгорукий. Від сего салдата як ввагалі весь час від всіх як офіцирів так і салдатів в розмові чули ми одно лише бажане мира, — що всі годять ся на мир, лише один „германець“ не хоче, що війна може тривати найдовше до осени, що Росія далше воювати не може, бо не має ані муніципалітні пожежні, а коли би не наступив мир, то буде нова велика революція, котра положить конець війні.

В день примістили ся ми в якакої спораженої української родини пп. Левинських, де знайшли по тяжких переходах опіку, відпочинок і поміч.

Д-р Іван Куровець.

Коаліція відмовить?

ЦІРІХ (Прив. тел.) „Echo de Paris“ до відує ся, що відповідь держав антанту на па ську ноту виключить всяку дальшу можливість мирової дискусії.

З парламенту.

Львів, 28. вересня 1917.

Бурливий сцен.

На вчерашнім засіданню Палати послів прийшло до бурливих сцен підчас промови пос. Вольфа. Пос. Вольф виступив проти амністії для тих, які оставали під захидом державної зради, і тим викликав обуренє у чеських послів, які почали кликати до него: „Він накликає поліцію, шпїон поліційний“. Счинив ся великий галас, серед якого довгий час не можна було нічого чути. Коли в обороні пос. Вольфа станув пос. Тайфель, чеський посол Прокеш почав кричати з усей сили: „Лайдакі Безличний“.

Пос. Тайфель, щоби відлатити ся за оби ду, назвав Чехів бандою зрадників. Крик і галас ще збільшив ся і втих аж після промови пос. Вольфа, якому перебували чеські послы безнастанно викликами: „Підлий! Донощик! Хоче нас всіх асадити до в'язниці!“ По промові пос. Вольфа почали далше вести ся в Палаті нормальні наради.

Внесеня пп. К. Левинського і Цегельського.

ВІДЕНЬ (Ткб.) На вчерашнім засіданню п. Грос зголосив внесенє в справі підданя цивільних осіб під військо судівництво, а К. Левинський в справі відбудови східної Галичини. П. Цегельський аніс інтерпеляцію в справі поведеня з жовнірами Українцями в однім з полків драгонів.

Міністер Горбачевський на засіданню У. П. Р.

Пресове Бюро У. П. Р. доносить:

На першім засіданню У. П. Р., яким отворено осінню сесію, явив ся міністер проф. Горбачевський, запрошений на се засіданне окремою депутаційю клубу. Появу міністра довтав клуб, який зібрав ся в повнім числі, френетичними одлесками. Опісля вступили голови д-р Петрушевич висловив привітну промову до першого українського заступника в Раді корони. Д-р Петрушевич витав міністра як визначного ученого, а рівночасно мужа, який почуває свою спільність з українським народом, його терпіннями і змаганнями. Прсф. Горбачевський зворушеними словами дякував за шире принате.

До бувшого голови У. П. Р., віцепрезидента палати послів Романчука вислано на основі односторонної ухвали клубу в ширих словах уложено депешу, в якій висловлено йому подяку за дотеперішній успішний провід в клубі і бажане швидкого приходу до здоровля. А саме віщпр. Романчук в писемі, зверненім зі Львова до д-ра Петрушевича, заявив, що є ослаблений надміром праці і нового вибору на голову У. П. Р. не прийме.

Вибори в Швеції.

В користь антанту!

Відень, 26. вересня 1917.

„Fremdenblatt“ доносить: На 230 виборчих округів до шведського парламенту вислід виборів знаний вже з 167 округів. Консерватисти, які доси мали правліне в своїх руках і зберігали прихильну неутральність супроти осередних держав, здобули 44 мандати; решту мандатів здобули ліберали (49) і соціалісти (74), які є прихильні державам антанту. Неутральна преса поясняє сей вислід згітатиєю, яку викликала аргентинсько-німецька афера.

НОВИНКИ.

Львів, 28 вересня 1917.

— Плякета з пегрудом митрополита Шелтицького, різблена в сріблї в артистичній роботі Тірка у Відни, є твором артиста В. Пшедвоєвського, проф. промислової школи в Яворові. Сю плякету вручна митрополитом Комітет для привитаня митрополита 12 с. м. Сама плякета виконана під артистичним оглядом прегарно. Артистови пзувава митрополит в 1913 р. Щоби ся плякета могла знайти ся не то в кожній хаті, але у кожного свідомого Українця, Комітет подав про візники до прищиплюваня в цинку, томбаку і сріблї по 1, 2 і 3 кор. Срібні візники можна завішувати при коралях та аспкого рода нашійниках. Лице митрополита певне спокою, вглядаєть ся в церкву св. Юра. Під

пегрудом містять ся написи: „Андрееви Шелтицькому — Україна.“ Візники надають ся до розповсюдженя при всяких святах або богослуженя, уладжуваних з нагоди шасливого повроту митрополита. Іх можна замовляти в Комітеті для привитаня митрополита — секція живого пам'ятника, Львів аул. Домініканська ч. 11, I поверх. Весь дохід з візник призначений на фонд ім. митрополита Андрея Шелтицького для укр. сиріт.

— Отворенє нових повітів для виселенців. Ц. к. Намісництво опозищає: Міністерство внутрішних справ рескриптом з дня 10. вересня 1917 р. ч. 56161 отворило отчі повіти для загального довороту виселенців: 1) Перемішляни з виїмком громад: Дунаїв і Свирж. 2) Бережани з виїмком громад Баранівка, Бишки, Куропатники, Мечишів, Вільшовець, Посухів, Потік, Потутори, Рибники, Шибалин і Золочивка. 3) Рогатин з виїмком громад: Болшій, Бучаціш, Бурятин, Кігіничі, Рогатин, Свистільники, Скоморихи старі, Скоморихи нові, Гербути і Підшумляні. 4) Птагаїш з виїмком громад: Бєнява, Гайворонка, Ішків, Лиса, Маркова, Панасиці, Підгайці, Рудники, Середне, Семківці, Соєнів, Вишнівчик, Застаче коло Завалкова і Затурни. 5) Товмач, цілий повіт. 6) Надвірна з виїмком громад: Надвірна, Деятин, Макуличин, Дора, Яремче, Ябланиця і Майдан (середній). 7) Коломия з виїмком міста Коломиї і громад Гводець місто. 8) Печеніжин з виїмком громад: Печеніжин і Яблонів. 9) Бучач з виїмком громад: Доброполе в Матівкою, Метликівці нові, Новоставці, Плява, Барич, Бровари, Григорів, Язловець, Озернян, Костельники, Космарин, Медведівці, Монастирська, Низколяни, Олеша, Сивидів, Жабосмір і Писхівці. 10) Городенка з виїмком громад: Обертин, Жабокруки, Михальче, Олійсва, Корнів, Незвіська, Живача, Ісаків, Петрів і Сокиряні. 11) Снятин з виїмком громад: Димичі, Рожнів, Снятин і Заболотів і 12) Косів з виїмком громад: Косів місто і Пістийн. Повіти наведені під 1, 3 і 6 положені в дальшій а инші повіти в тійшійшій воєній області. Виселенці, які збирають державну підмогу, а які найпізнійше до дня 5 падоліста 1917 р. вернуть до своїх постійних осідків і найпізнійше в тім дни зголосить ся у дотичнім повітовім старостві бузуть одержувати ту підмогу ще далше через два місяці. Крім того зарядило міністерство, що рільники і урядники та робітники рільничі, коли викажуть в імовірній спосіб своє знанє, можуть одержати дозвіл на поворот до повітів не отворених ще для загального повороту виселенців. Те саме відносить ся до великих промисловців, купців і торговельників та влаетівелів більших заведенє промислових, коли вони проложать потверженне торговельної і промислової Палати або одної з ц. к. власти, що далше ведене підприємством лежить в п'бличнім інтересі

— У відбитім Бучачи. Свого часу доносили ми про урядованє бурмістра Українця в Бучачи, яким вибрано підчас російської інвазиї п. Рогозинського. Після приходу австро угорських війск до міста довело ся п. Рогозинському вже недовго оставати на своїй становиши. Як доносить кореспондент „Kurier a lwowski“ ц. к. власти відали управу міста правительственному комісареві Кефферіллерові, Полякєви, який „завів знова польську мову в маїстраті“. Як доносить згаданий кореспондент, цілий бучацький повіт вкритий сітю польських економічних організацій, особливо органів краківського епископського комітету. Львівська дел гация згаданого комітету доставляє тим організаціям припасів поживи, які розділяють ся між населенне повіта. Зі сторони Українців — пише кореспондент — не видно досі ратункової ації.

— Висилка барабол в дрібних кількостях є допусканя в найбільшій вазі по 50 кг. найпізнійше до 15. жовтня с. р. Після того реченя висилка барабол в дрібних кількостях буде управильнена окремим розпорядком. Дозвід на висилку барабол до 50 кг до дня 15. жовтня дають ц. к. староства, а округа яких мають бути висезені бараболі. З того дозволу можуть екористати тільки ті продавці, яких хотять вивезти барабол до дня членя своєї родини, остаючих на іх удержанню. Висошенє прошенє до збіжевого заведеня о дозвід на висилку барабол є безшільне.

— Підвисшене ціл за їзду трамваем і електричну струю з огляду на значне подорожнє ціл матеріялї і робітника миське електричне заведенє у Львові підвисшить з дня 1. падоліста с. р. ціни їзди трамвеем електричним. Рівночасно бузуть підвисшені ціни електричного світла для державних і війскових інституцій, та для кінотеатрів.

— Віміна війск між Францією й Італією. Швейцарські дєсвінки доносять, що між Італією і Францією переводить ся частинна війна на війск наслідком невідповідної дисципліни

деяких італійських відділів, що стояли над Со-
чею. На місце тих відділів придуть Францу-
зькі доволени.

О П О В І С Т К И .

Субота 29. вересня 1917.

Нині: греко-кат.: Евфимій вч. — римо-кат.:
Михайло Арх.
Завтра: греко-кат.: 17. Н. по С. — римо-кат.:
18. Н. по С.

Український Народний Театр Т-ва „Бобода“
у Львові під управлю К. Рубчакової. Саля Т-ва
ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю дня 30. вересня 1917 „Хата за
селом“ нар. драма в 5 діях Крашевського.

Білети раніше набути можна в „Народній
Торговлі“, в день представлення при касі від
год. 5. п. п. Початок о год. 7 1/2 вечером. 2-2

Загальні Збори тов. „Львівський Боян“, від-
будуться в суботу дня 6. жовтня 1917 у номна-
тах товариства ім. М. Лисенка о год. 6 вечером.

Оголошене. На зарядженні делегата ц. к.
Ради Шкільної Крєвчої власні до всіх клас ц.
к. гімназії з укр. мовою викл. в Станиславові
відбудуться будуть до 1. жовтня с. р. включно.
Дня 2. жовтня с. р. будуть переведені вступні
іспити до клас першої і приготівляючої. Іспити
поправочні, доовняючі і приватні від II—VIII.
кл. вже відбуваються і тривати будуть до 1.
жовтня с. р. включно а в виняткових случаях і
пізніше. Правильна наука розпочнеться дня
3. жовтня с. р. богослуженням в катедральній
церкві. — З Дирекції і к. гімназії з укр. мо-
вою виклад. в Станиславові.

Управа ц. к. гімназії в Вишніці повідо-
мляє, що заходи коло реактивування цієї гімна-
дії вже роблять ся. Тимчасом 10. вересня поча-
ли ся у Вишніці гімназійні курси. Задля недо-
стачі достаточного числа учительських сил в
місці, відбувається щоразна наука поки що
лише в шістьох класах. Зголошувати ся на
курси можна ще до кінця вересня с. р. 3-3

До „Січій“ і „Соколів“ в краю. Руханков-
стрільське Товариство „Сокол-Батько“ визнає
всі Товариства, щоби списали школи, які по-
терпіли в наслідок війни, дали потвердити ви-
каз шкід місцевому громадському Урядові і на
основі сего вносили прошення до ц. к. Наміс-
ництва як Крєвчої Централі для господарської
відбудови Галичини до Секції І. о підмогу на
відношу Товариства. Підписує голова і лисар
або хтось з чле ів чи членів, коли тамті два
неприсутні. Подана є вільні від стемпля. Для
скоршого полатожня належить безпосередно
звертати ся до Експозитури Крєвчої Централі
в данім окрузі. Коли Експозитури є недалеко
віддалені, найодгічніше було би зі списом
шкід, потвердженням Урядом громадським, устно
передавати ті прошення. Письмо треба на почті
поручати. — Управа „Сокола-Батька“, Львів
вул. Руська 20. 266 1-5

Друга українська народна школа в Перемиш-
лях буде отворена 2. жовтня на Засаню при
ул. св. Івана 42, в домі Братства св. Николая;
удержувати її буде Кружок Укр. Педагогічного
Товариства. Ставшина визнає українське насе-
ленє Засаня і поблизьких передмість, щоби впи-
сало громадно свої діти до цієї рідної школи.
Отвиражмо на разі першу і другу класу. Вписи
відбудуть ся в понеділок 1. жовтня від год.
8-12 і 3-6 Наука зачинає ся 2 жовтня о 8.
год рано. Дозвіл шкільних властей забезпечений.
3 3

Під Крилами Церков

Єсе літературна людина, яка залетіла до нас із закордонної України.
Сповідане дуже інтересне і веселе.
НАПИСАВ ЗАКОРДОННИЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.
Ціна 1.50, з пересилкою 1.60.
Замовляти: „Дешеве Видавництво“ Львів, Бляхарська 18. II. пов. (ганок).

НАДИСЛАНЕ.

Красвий адвокат
Д-р **ЕВГЕНІЙ ГВОЗДЕЦЬКИЙ**
веде канцелурію у Львові
при вулиці Мравцінина ч. 6. 33-7

Спеціаліст хриб уха, носа, горла
Д-р **Й. РАЙНГОЛЬД**
вернув 171 9-9
і ординує при вул. Сикстуській ч. 29. від 2-4.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Прошу аманоних о парельску! Daim. Hnat Kroch-
maluk K. u. k. 2. Armeekomando Ostbalt. I. Stbtkomp.
268 1-1

Мінодору Стулицьку і Зофію Мамсимович у Відні,
прошу подати точну адресу. Стефан Стулицький,
учитель гімназії в Городенці. 269 1-1

Оголошення.

Потрібний сейчас інструктор на село для 2 дітей в 1
гімназ., для двох в II нарід. Зголошення: д-р Повров-
них Львів держав. прокурат., Баторого 3. 271 1-4

Інструктора до ученика і гімн. на цілий рік
пошукує сейчас начальний стації
в Яремчі (п в місці) І. Кабаровський. — Зголошення в
услівях листові. 164 3 3

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung
des Ukrainischen Legion
WIEN, VIELEDERGASSE 20
ПРОСИМО НА АДРЕСУ
СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ
НА СТРЕЛЬЦЬКІ ЦІЛИ.

Дня 1. жовтня переносить ся генераль-
ний склад для Галичини патент. со-
лівок „ІДЕАЛЬ“ в Перемишлях з вул.
Ведної 12, до нового льокалю при вул. св.
Йосифа 11.

Просямо ВП. ДИРЕКЦІЇ шкіл, інтернатів,
бурс, консумів і т. п. — та в загальні усіх жада-
ти проспектів Золіаки „Ідеаль“ заступають
ідеально шкіру, суть дешеві і прикріплені їх так
легке, що кожже заведене може у власнім за-
няти ся зельванєм обуви своїх членів. 267 1-2

XII. звичайні загальні збори Дому торгов.-аром. „Достава“

стотар. зарєстрованого з обмеженою порукою
у Львові,
відбудуть ся ві второк 9 жовтня с. р. о год. 4.
по пол. в комнатах тов. „Українська Бєсїда“
з отсим предметом нараї:
1. Отворенє зборів.
2. Відчитанє протоколу з пєсїдних заг. зборів.
3. Звіт з діяльності стотаришеня за рік адмін.
1916-17
4. Звіт Комісії контрольної.
5. Внесок Ради Надз. в справі розділу чистого
анксу.
6. Доповняючий вибір 4 членів Ради Надзірної.
7. Вибір 3 членів Комісії контрольної.
8. Затвердженє членів Дирекції.
9. Внески і запити. 270 1-3
Львів, дня 28. вересня 1917.
За Раду Надзірну:
о. Юл. Дзєрович о. Ал. Стефанович
секретар. прєдсїдатель.

Підписуйте уділи

одинокого українського кооперативного союзу
для рілєничої торгівлі і промислу, яким є
**Краєвий Союз господ-
торговельних Спілок**
заразом торговельний синдикат
Т-ва „Сільський Господар“
у Львові, Зігморевича 20.
Уділи від К. 50 в гору. — Прєслєкти на наданє
даром. VI. 4-20

Революція в Росії

і польськї прятонїї
до українських земель, виявлені в теперішній війні,
надають особливого актуальности
праці Дра Мих. Лозинського:

„Польський і руський революційний дух і Україна“

(стор. VIII+200 Ціна 3 кор.),
яка містить історичний огляд відношеня поль-
ських і російських революційних партій до спра-
ви самостійности українського народу.
Того ж автора „ЛЮДИ“, біографічно літе-
ратурні нариси (Драгоманів, Франко, Гавлик,
Сембратович, Бернцон Реклі, Краюткін, Тол-
стой, Тургенєв, Гарібальді) з портретами.
(Стор. 132. Ціна 1 кор. 50 сот.)

ПОРУЧАЄ: Книгарня Наукового Товариства
ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

МАШИНИ ДО ШИТЯ

найлучших систем найкорисній
ше можна набути у фірми
АЛЕКСАНДЕР МАЛІМОН
склад машин до шитя
Львів, вул. Валова ч. 11 А.
Варстат репараційний. 246 2-1

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спільна акційна у Львові
(ул. Підвалі 7)
Акційна капітал К 1,364,000
Резерви К 336,000
Власний капітал К 1,700,000
На основі Найвишого уповноваженя — міністер-
ства внутрішніх справ в порозуміню в міністерства
сварбу і справедливости затверджено рескриптом з 25.
мач 1917. поажєнє діяльности Банку.
На тіх основі Земельний Банк (Гіпотечний
Уділюв) гіпотечні позачки до солати в дрібних рагах;
векселєні позачки (ескотт векселєні) та позачки
на відклад цїнних паперів;
Купувє і продає всія нартай папера, дав на них за-
чеги і сталї кредити;
Приймає вкладенє і опростовує їх від слїдующего
будного дня по вложєню до дня вилати;
вилат мовля докєршувати без коштів чєса-
ми, які Банк розсилає на банчанє;
Минє заграницї гроші, банкноти і вилатує всія
купони;
Посєредничить в купнї і продажї, т. в. на вложєнє
купувє і на позичорєнє продає гомосово всія
ефекты, вярды, машини, товари та асєсьні
послєсты;
Осноувє і завоанть хлїборобськї, промисловї і асьні
адпрїєйства (також сїлськї);
Приймає в перехозон партї папера і дороговцїно-
сты та залує ними.
Всія банковї прадорєчєнє прєведуть під найкор-
сїньшїма умовами. 728 44-7

**Передплачуйте український
журнал
в німецькій мові**
**„Ukrainische
Korrespondenz“**
Видаєць:
Президент З. У. Ради Д-р Юстєв Левницький.
Відпечальник редактор: 11-7
Посол Володимир Сінгалевич.
Виходить чотири рази на місяць. Рік виданя 4.
Річна передплата вносить 12 К, піврічна 6 К,
ціна поодинокого числа 30 сот. Адреса редакції
і адміністрації: Wies, VIII. Jesefstädterstrasse 43/8.